

w traktacie swym powołuje się, ówczesnym zwyczajem, na autorytet licznych lekarzy i filozofów, znać w nim jednak ścisłą metodę krytyczną i dążność do samodzielnych badań. Szczegóły świadczące, że sam badał i hodował zioła, że w ich poszukiwaniu odbywał wędrówki po lasach i górach /m.in. w Tatrach/, są dziś dla nas najcenniejsze. Równie interesujące są przytaczane przez niego szczegóły obyczajowe, a nawet przesady, w jakie medycyna ówczesna bardzo jeszcze obfitowała. Zaś piękna, klarowna polszczyzna, przypominająca wzory najlepszych renesansowych pisarzy, czyni lekturę "Herbarza" dodatkowo interesującą.

Egzemplarz nabyty przez Bibliotekę UMCS jest dobrze zachowany, choć niektóre karty naddarte i starannie podklejone. Znać na nim ślady częstego niegdyś używania. Na uwagę zasługuje oryginalna skórzana oprawa z epoki, zdobiona tłoczeniami na grzbiecie i na grzbiecie też tylko z obu stron naddarta. Natomiast brak karty tytułowej i ostatniej /zastąpione są one wklejonymi reprodukcjami kserograficznymi/ nie pozwala wysuwać żadnych wniosków co do proveniencji egzemplarza.

Izolda KĘSIK

STEFANIA FEDORKO

W dniu 31 grudnia 1978 r. odeszła na emeryturę starszy kustosz dyplomowany mgr Stefania Fedorko, organizator i długoletni kierownik Oddziału Udostępniania Zbiorów w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Stefania Fedorko urodziła się w Czerniowcach na Bukowinie w rodzinie inteligenckiej. I Wojna Światowa związała losy Jej rodziny z Lublinem. Tu ukończyła w 1926 r. szkołę powszechną oraz w 1933 r. 8-letnie gimnazjum humanistyczne. W tym samym roku rozpoczęła studia na Wydziale Humanistycznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, gdzie dnia 29 IX 1938 r. uzyskała tytuł magistra filozofii w zakresie filologii klasycznej /na podstawie pracy w języku łacińskim pt. "De bello et virtute bellica apud poetas temporibus Augusti"/.

Początkowo zamierzała poświęcić się pracy pedagogicznej. 1 XII 1938 r. rozpoczęła bezpłatną praktykę nauczycielską w Państwowym Liceum i Gimnazjum Ogólnokształcącym im. Unii Lubelskiej w Lublinie. Praktykę przerwała wojna i zamknięcie szkół przez okupanta. W okresie wojny Stefania Fedorko zarabiała na życie udzielając prywatnych lekcji, głównie z łaciny. W 1940 r. podjęła pracę społeczną jako inkasentka w Polskim Czerwonym Krzyżu, gdzie, poza innymi obowiązkami, zajmowała się również wysyłaniem listów i paczek polskim jeńcom wojennym odciętym od kraju i bliskich w oflagach. W 1941 r. przyjęta do Ubezpieczalni Społecznej w charakterze dietariuszki pozostawała później na stanowisku rachmistrza do 30 XI 1946 r.

Mgr Stefania Fedorko rozpoczęła pracę w Bibliotece Uniwersytetu M. Curie-Skłodowskiej w dniu 1 XI 1947 r. Początkowo zatrudniona została na stanowisku sekretarki, następnie kolejno: asystenta bibliotecznego /1 III 1948 r./, podreferendarza samodzielnie referującego sprawy budżetowe /1 X 1948 r./ i ponownie asystenta /1 V 1949 r./. Niezależnie od nazwy zajmowanego stanowiska, już od początku działalność Jej związana została z czytelnikiem i udostępnianiem zbiorów. Rozpoczęła pracę z dyżurów w czytelnicy, podczas których, poza obsługą czytelników, zajmowała się katalogowaniem książek, akcesją wydawnictw ciągłych oraz sprawowała nadzór nad magazynem czasopism.

Bardzo szybko opanowała i doskonałiła swój nowy zawód i wkrótce dała się poznać jako wzorowy pracownik, wyróżniający się wielką samodzielnością, energią i inicjatywą, umiejętnie organizujący pracę w zespole. Cechy te sprawiły, że dnia 1 VI 1950 r. została mianowana kierownikiem Czytelni i Działu Czasopism, a rok później, 21 VI 1951 r., otrzymała kierownictwo Oddziału Udostępniania Zbiorów z podległymi magazynami książek i czasopism. Funkcję tę pełniła mgr Stefania Fedorko nieprzerwanie przez okres 27 lat.

Opracowała dla Czytelni Ogólnej katalog alfabetyczny, rzeczowy i topograficzny księgozbioru podręcznego, katalog działowy wydawnictw ciągłych Biblioteki UMCS oraz katalog wartości Annales UMCS. W Wypożyczalni Miejscowej założyła kartotekę topograficzną książek znajdujących się poza magazynami, dla usprawnienia informacji o lokalizacji druków. Kartoteka ta

przeszła potem do Oddziału Magazynów.

Jednocześnie powierzono Jej organizowanie i prowadzenie przysposobienia bibliotecznego dla studentów pierwszego roku studiów. Początkowo sama wykonywała wszystkie czynności z akcją tą związane, następnie aż do 1968 r. przygotowywała ją od strony organizacyjnej.

W grudniu 1952 r. przejęła Wypożyczalnię Międzybiblioteczną i prowadziła ją przez prawie 17 lat, aż do kwietnia 1969 r.

W 1957 r. przeorganizowała Czytelnię Ogólną rozbudowując księgozbiór podręczny z wolnym dostępem do zbioru informacyjnego. Urządziła też Czytelnię dla Pracowników Naukowych wraz ze skompletowanymi wydawnictwami bibliologicznymi.

W 1968 r. w związku z przeprowadzką Biblioteki do nowego gmachu mgr Stefania Fedorko zaprojektowała i przeprowadziła reorganizację Oddziału Udostępniania Zbiorów, wprowadzając nowoczesny system samoobsługi czytelników w trzech czytelniach: Humanistycznej, Matematyczno-Przyrodniczej i Czasopism z rzeczowym układem zbiorów. Doprowadziła do koniecznych ujednoczeń w czytelniach MP i CZ wspólnych z Bibliotekami AR i WSiNz. Pracę tę poprzedziły studia nad zagadnieniem udostępniania zbiorów w literaturze fachowej polskiej i obcej oraz zwiedzanie bibliotek naukowych w kraju.

Mimo coraz liczniejszych i różnorodnych obowiązków, mgr Stefania Fedorko znajdowała czas, aby podnosić swoje kwalifikacje zawodowe. W 1953 r. ukończyła z wynikiem bardzo dobrym miesięczny kurs dla samodzielnych pracowników bibliograficznych; zorganizowany przez Ministerstwo Kultury i Sztuki w Instytucie Bibliograficznym Biblioteki Narodowej w Warszawie.

Zdobyte na kursie wiadomości z zakresu teorii i metodyki bibliografii okazały się niebawem bardzo przydatne, zbliżał się bowiem jubileusz 10-lecia Uniwersytetu i mgr Stefania Fedorko objęła kierownictwo nad zespołem bibliotekarzy powołanych do opracowania wykazu publikacji pracowników naukowych UMCS za lata 1944-1954. Publikacja ta zainicjowała drugi nurt pracy zawodowej mgr Stefani Fedorko, dając początek późniejszej Jej publikacjom z tego zakresu i stała się w pewnym sensie Jej specjalnością.

W 1955 r. Stefania Fedorko odbyła dwumiesięczną praktykę

II stopnia w Bibliotece Jagiellońskiej. W rok później została mianowana kustoszem, w 1962 r. kustoszem dyplomowanym, a w 1967 r. starszym kustoszem dyplomowanym.

Wyjeżdżała na ogólnopolskie sesje poświęcone pamięci Kopnickiej, Mickiewicza, Słowackiego i Estreichera.

Brała udział w pracach związanych z planowaniem, projektowaniem nowego gmachu Biblioteki.

Wszelkie usprawnienia, innowacje, kilkakrotne przeprowadzki odbywały się na marginesie normalnej obsługi czytelników. Stefania Fedorko poświęciła wiele swego czasu pozasłużbowego na sprawy biblioteczne. Nadrzędnym celem Jej działań był czytelnik oraz dobre imię Biblioteki. Życzliwa dla otoczenia tak organizowała pracę w powierzonym sobie zespole, aby czytelnik był obsługiwany fachowo, sprawnie i uprzejmie, aby nie odszedł z Biblioteki nie uzyskawszy dostępu do potrzebnych mu materiałów.

Kierując przez 28 lat licznym zespołem osób mgr Stefania Fedorko przeprowadziła przez Oddział Udostępniania Zbiorów, wyszkoliła i wychowała wielu nowych młodych bibliotekarzy, przekazując im nie tylko swoją wiedzę i doświadczenie, ale również i przede wszystkim nadając im pewną swoistą formację, przekazując umiłowanie zawodu i przeświadczenie, że praca w bibliotece jest ważną służbą społeczną, której efekty w dużej mierze zależą od samego bibliotekarza, jego przygotowania i zaangażowania.

Wyrazem uznania za wielkie zaangażowanie i wieloletni wkład pracy dla dobra Biblioteki i Uniwersytetu jest wyróżnienie Jej: Złotym Krzyżem Zasługi, Odznaką Tysiąclecia Państwa Polskiego, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Medalem UMCS "Nauka w Służbie Ludu".

Swoją postawą i głęboką wiedzą mgr Stefania Fedorko pozostawiła godny naśladowania wzór bibliotekarza i człowieka pracującego, skromnego.

Wykaz prac mgr Stefanii Fedorko

P u b l i k a c j e

1954

1. Informator dla czytelników. Lublin, Biblioteka Gł. UMCS 1954
8° 16 s., 11.

2. Wykaz publikacji pracowników naukowych Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, ogłoszonych w latach 1944-1954. Wydział Lekarski; Wydział Farmaceutyczny; Spisy /czasopism i autorów/. W: 10 lat Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Lublin, UMCS 1954 s. 52-75; 159-168.

1955

3. Informator dla czytelników. Lublin, Biblioteka Gł. UMCS 1955 8° 23 s., il.

1957

4. Nowa czytelnia. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1957 nr 3 s.1-4.
5. Wypożyczalnia /miejscowa i międzybiblioteczna/. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1957 nr 4 s. I-II.

1959

6. Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Bibliografia 1946-1958. Lublin, UMCS 8° XXX, 129 s.

1962

7. Działalność naukowa Biblioteki UMCS 1947-1962. /Zarys chronologiczny/. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS nr 1 s. V-XI.
8. Kartka z lubelskiego księgarstwa. Witold i Jadwiga Cholewińscy /1913-1950/. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS nr 4 s. VI-XI.

1963

9. Akt erekcyjny Biblioteki Międzyuczelnianej w Lublinie. /Dnia ósmego czerwca tysiąc dziewięćset sześćdziesiątego trzeciego roku/. Lublin, Lubel. Drukarnia Prasowa 1963 1 k.
10. Informator dla czytelników. Lublin, Biblioteka UMCS 1963 16° 45 s., il.

1966

11. Działalność naukowa Biblioteki UMCS 1962-1966. /Zarys chronologiczny. Cz. 2/. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1966 nr 3/4 s. 5-13.

1969

12. Informator dla czytelników. Lublin, Biblioteka UMCS 1969 8° 60 s., il.
13. Wykaz publikacji pracowników naukowych Wydziału Prawa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, ogłoszonych w la-

tach 1955-1964. Lublin, Biblioteka Gł. UMCS 8° XI, 208 s.

1970

14. Informator dla czytelników. Lublin, Biblioteka UMCS 1970 8° 60 s., 1l.

1972

15. Banach Władysław. W: Słownik pracowników książki polskiej. Warszawa, PWN 1972 s. 29.
16. Bibliografia publikacji naukowych pracowników Wydziału Humanistycznego 1952-1971. Lublin, UMCS 1972 8° 205 s.
17. Budziszewski Zdzisław. W: Słownik pracowników książki polskiej. Warszawa, PWN 1972 s. 98.
18. Cholewiński Witold Stanisław. W: Słownik pracowników książki polskiej. Warszawa, PWN 1972 s. 120.
19. Instytut Historii; Instytut Pedagogiki i Psychologii; Instytut Filozofii i Socjologii. Wykaz Publikacji Pracowników UMCS 1972 druk 1973 s. 68-75; 85-94.
20. Ujejski Kornel. W: Słownik pracowników książki polskiej. Warszawa PWN 1972 s. 924.

21. Wydział

1973

21. Wydział Prawa i Administracji. Wykaz Publikacji Pracowników UMCS 1973 druk 1974 s. 102-123.

22. W

1974

22. Wydział Prawa i Administracji. Wykaz Publikacji Pracowników UMCS 1974 druk 1976 s. 132-156.

1975

23. Bibliografia publikacji pracowników naukowych Wydziału Prawa 1949-1973. W: 25 lat Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Cz. 2. Lublin, UMCS 1975 s. 149-311, 1 nlb.
24. Suplement /indeks cytowanych nazwisk/ do pierwszej części wydawnictwa: 25 lat Wydziału Prawa i Administracji UMCS. Lublin, UMCS 1975 s. 313-321, wkł. luz.
25. Wydział Prawa i Administracji. Wykaz Publikacji Pracowników UMCS 1975 druk 1977 s. 134-157.

1976

26. Wydział Prawa i Administracji. Wykaz Publikacji Pracowników UMCS 1976 druk 1978 s. 143-166.

1977

27. Wykaz publikacji prof. dr hab. Ryszarda Orłowskiego. Lublin, UMCS 1977 8° s. nlb.
28. Wykaz publikacji prof. dr hab. Wiesława Skrzydły. Lublin, UMCS 1977 8° 12 s. nlb.

Prace w maszynopisie

1. Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. T. 11-20. Bibliografia zawartości 1956-1965. Lublin 1970 ok. 400 s.
2. Wydział Prawa i Administracji. Wykaz Publikacji Pracowników UMCS 1977 oprac. 1978 13 s.
3. Z bibliotecznych legend. Żart aluzyjny na 20-lecie Biblioteki Gł. UMCS. Lublin 1965 11 s. /bez planowanych ilustracji/.

RECENZJA:

W KRĘGU HIERONIMA ŁOPACIŃSKIEGO

Kom. red.: Tadeusz Jeziorski (i in.). Lublin, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego 1977, 174 s.

Hieronim Łopaciński, "żywa kronika" Lublina, to jedna z najbardziej znanych postaci na przełomie XIX i XX wieku. Związany od 1884 r. z Lublinem pracą nauczycielską w Lubelskim Gimnazjum Męskim, poświęcił miastu wieloletni trud swojej pracy naukowej. Pracował też przez pewien czas na stanowisku bibliotekarza w tymże gimnazjum. Wszechstronne zainteresowania, badanie przeszłości Lublina i Lubelszczyzny z jednej strony, a jednocześnie brak zaplecza naukowego z drugiej, sprawiły, iż zgromadził bogaty księgozbiór własny z różnych dziedzin wiedzy. Początkowo udostępniany przez Łopacińskiego profesorom i studentom, stał się później podstawą biblioteki jego imienia.